

Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Kuntakehityksen lautakunta 20.08.2026

403/02.08.00.01/2025

Valmistelija	Liikennesuunnittelija Marko Suni etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihte)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman hyväksymistä.
Käsittely	
Päätös	
Tiedoksi	
Selostus	Kuntakehityksen lautakunta päätti palauttaa Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman uudelleen valmisteltavaksi. Kuntakehityksen toimiala on valmistellut uuden esityksen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmasta. Kuntakehityksen toimiala on tehnyt kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmasta erillisen teemakarttatarkastelun nykytilanteen vaaralliseksi määriteltyjen koulureittien taksikuljetusoppilaista ja uusista jalankulku- ja pyöräteistä. Tiedon sensitiivisyyden vuoksi sitä ei voida liittää kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman liitteeksi. Lisäksi esitetään kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman tiivistelmä pääraportin rinnalle. Penkkien toteutusperiaatteista tehdään erillinen tarkastelu, joille varataan määräraha.

Raportin laajuus

Kirkkonummen kunta on saanut kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan valtionavustusta noin 30 000 €, joka on maksettu kunnalle toukokuussa 2026 maksatuspäätöksen mukaisesti. Valtionavustuksen hakemuksen ja kriteerien mukaisesti edistämishjelman sisältö on määritelty hakemuskuvauksessa ja työtä on ohjannut eri sidosryhmiä ja viranomaisiä (ml. Liikenne- ja viestivirasto Traficom) edustanut ohjausryhmä, joka on hyväksynyt raportin sisällön laajuuden. Lisäksi voimassaoleva kattava kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on edellytys myös muiden kestävän liikkumisen avustusten kuten kävelyn ja pyöräilyn infra-avustusten myöntämiselle. Kirkkonummen kunta on saanut vuosien 2018-2025 aikana kolmeen infrakohteeseen valtionavustusta yli 600 000 € (alv 0 %) ja lisäksi pienempiä avustussummaa muutama hankeeseen.

Kuntakehityksen toimiala esittää nykyisen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman varsinaisen raportin pitämistä nykyisellään ja sen rinnalle lyhyempänä versiona laadittavaa tiivistelmää. Varsinainen pääraportti säilyy nykyisenä. Raporttiin on lisäksi päivitetty alustavia mittareita.

Teemakarttatarkastelu

Kirkkonummen kunnassa on käytössä Rambollin laatimat koululiitu-kartta-aineistot, joissa on laskennallisesti määritelty tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella teiden vaarallisuutta koululuokka-asteittain eri ikäluokille. Lisäksi poliisi on antanut joistakin kohdin lausunnon tien vaarallisuudesta. Pääasiassa vaarallisiksi arvioidut tieosuudet sijoittuvat valtion maantieverkolle, joista vain osa on vaarallisia riippuen lapsen ikätasosta kouluokka-asteittain. Taajama-alueilla on pääasiassa jalankulku ja pyörätiet koulureiteillä ja ajonopeudet ovat pienemmät.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa on esitetty tavoitteellisesti toteutettavat uudet jalankulku- ja pyörätiet kunnan alueelle vuoteen 2040 mennessä.

Teemakarttatarkastelussa kaikki vaarallisen koulumatkan perusteella taksikuljetuksen saaneet perusopetuksen oppilaat sijoitettiin kartalle (runsas 200 oppilasta) kouluittain. Tarkastelussa muodostui selviä isompia rykelmiä tiettyihin kouluihin suhteellisen lähellä kouluja. Näitä verrattiin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa esitettyihin uusiin jalankulku- ja pyörätietojenpiteisiin, jotka näkyvät karttaliitteessä merkittyinä sinisillä viivoilla. Tarkastelussa on havaittavissa, että suurimmat ja tiiviimmin sijoittuvat oppilasrykelmät ovat jo edistämishjelmassa esitettyjen uusien jalankulku- ja pyöräteiden varsilla ja läheisyydessä. Toisin sanoen edistämishjelman toimenpiteet ovat jo kohdennettu sinne, mistä on saatavissa todennäköisesti merkittävimmät oppilaskuljetussäästöt. Tarkastelu on tehty nykytilanteen kuljetusoppilaiden mukaan, mutta tulevaisuuden tilannetta se ei kerro, koska oppilasmäärät vaihtelevat jossain määrin ajassa eri alueittain. Tarkastelu on siten suuntaa antava.

Tarkastelussa on merkitty punaisella uudet mahdolliset kohteet, jotka voisivat parantaa koulumatkayhteyksiä suhteellisen lähellä kouluja ja tavoiteverkkoa. Näitä ovat Upinniemen Naissaarentien risteyksen ylityksen parantaminen esimerkiksi liikennevaloin ja Veklahden jalankulku- ja pyörätie liittyen Sepänkyläntien jalankulku- ja pyörätieverkon täydentämiseen verkollisesti yhtenäiseksi kuntakeskuksen ja Masalan välillä. Lisäksi kt 51 Länsiväylän Vuohimäen eritasoliittymä on suunnittelussa ja se todennäköisesti parantaisi toteutuessaan koulumatkojen turvallisuutta. Hanke ei ole varsinaisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman hanke ja sen vuoksi se ei näy itse ohjelmassa.

Penkkien toteutusperiaatteet

Kirkkonummen kunnan yhdyskuntatekniikan lautakunta on aiemmin käsitellyt penkkien sijoitussuunnittelua kokouksessaan 28.01.2021 § 7. Päättös ja sen liitteet/oheismateriaalit ovat liitteenä.

Kunnan talousarvion 2026 mukaisesti kuntakehityksen lautakunta tekee erillisen selvityksen penkeistä sekä roskapöntöistä. Asiaa käsitellään lautakunnassa selvityksen valmistettua loppuvuoden aikana.

Oheismateriaalit:

Päätöshistoria

Kuntakehityksen lautakunta 16.04.2026 § 39

Valmistelija	Liikennesuunnittelija Marko Suni etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kuntakehitysjohtaja Kauppinen Anna-Kaisa Kuntakehityksen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman hyväksymistä
Käsittely	Käsittelyn aikana Matti Kaurila teki seuraavan palautusehdotuksen: ”Asia palautetaan uuteen valmisteluun. Palautuksen aikana tehdään edistämishjelmasta maksimissaan 20 sivuinen tiivistelmä, joka toimii varsinaisena edistämishjelmana ja muu materiaali oheismateriaalina. Tiivistelmään tehdään uusi teemakartta, jossa esitetään olemassa olevat koulut ja ne kävelyn ja pyöräilyn toimenpiteet, joilla saadaan säästöjä koulukuljetuskustannuksiin ja parannetaan koulumatkojen turvallisuutta. Nämä toimenpiteet pisteytetään tiivisteraportin vertailussa vahvalla prioriteetillä.” Sami Ragnell, Heidi Castrén, Thomas Vasenius ja Anneli Granström kannattivat ehdotusta. Puheenjohtaja totesi, että palautusehdotusta ei kannateta yksimielisesti, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja käynnisti äänestyksen. Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät EI. Puheenjohtaja päätti äänestyksen. Äänet jakautuivat seuraavasti: 4 JAA-ääntä (Pekkarniemi, Ronkainen, Lavanti, Lahti) 6 EI- ääntä (Granström, Dannbäck, Castrén, Kaurila, Vasenius, Ragnell), jolloin puheenjohtajan palautusehdotus voitti. Matti Kaurila teki seuraavan palautusevästyksen: ” Palautuksen aikana esitetään kävelyteiden varsiin rakennettavien penkkien toteutusperiaatteet.” Sami Ragnell, Anneli Granström, Heidi Castrén, Thomas Vasenius ja Jessica Dannbäck kannattivat evästystä.
Päätös	Kuntakehityksen lautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun siten, että palautuksen aikana tehdään edistämishjelmasta maksimissaan 20 sivuinen tiivistelmä, joka toimii varsinaisena edistämishjelmana ja muu materiaali oheismateriaalina. Tiivistelmään tehdään uusi teemakartta, jossa esitetään olemassa olevat koulut ja ne kävelyn ja pyöräilyn toimenpiteet, joilla saadaan säästöjä koulukuljetuskustannuksiin ja parannetaan koulumatkojen turvallisuutta. Nämä toimenpiteet pisteytetään tiivisteraportin vertailussa vahvalla prioriteetilla. sekä evästää seuraavasti: palautuksen aikana esitetään kävelyteiden varsiin rakennettavien penkkien toteutusperiaatteet.

Tiedoksi

Selostus

Kirkkonummen kunta on laatinut vuoden 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana ehdotuksen Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn uudeksi edistämishjelmaksi. Ensimmäinen kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma on vuodelta 2017. Se on osin vanhentunut ja varsin suppea keskittyen vain infrastruktuuriin sekä sen toimenpideohjelma on pitkälti toteutettu. Myös uudet valtakunnalliset kävelyn ja pyöräilyn suunnitteluohjeet ovat päivittyneet 2020-luvun alkupuolella. Lisäksi pyöräilyn kulkumuoto-osuus ei ole kehittynyt Kirkkonummella tavoitteen mukaisesti. Erityisesti pyöräilyn kulkumuoto-osuuden kasvattaminen ja pyöräilyn kehittäminen vaatii Kirkkonummella panostuksia unohtamatta kävelyä ja sen huomioimista.

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen vahvistaa kuntalaisten arjen sujuvuutta, terveyttä ja turvallisuutta. Kestävään liikkumiseen perustuvat alueet koetaan viihtyisiksi ja turvallisiksi, ja alueiden tai kohteiden hyvä saavutettavuus kävellen tai pyörällä lisää liikkumisen tasa-arvoisuutta ja ennen kaikkea ihmisten hyvinvointia. Kävelyn ja pyöräilyyn perustuvat alueet ovat myös yhdyskuntataloudellisesti tehokkaita ratkaisuja maankäytön suunnittelussa.

Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyy myös kansallisiin ja EU:n ilmastotavoitteisiin, jotka pyrkivät vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä merkittävästi. Kirkkonummi on Kohti hiilineutraalia kuntaa (HINKU) -verkoston jäsen ja sitoutunut vähentämään päästöjä 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 päästötasoon verrattuna.

Kirkkonummen kunta on hakenut ja saanut valtionavustuspäätöksen työhön Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta. Valtionavustus on 75 % tai enintään 30 000 € (alv 0 %) työn kustannuksista.

Työ toteutettiin konsulttityönä. Konsulttina toimi Ramboll Finland Oy. Kunta ohjasi ja osallistui tiiviisti työn ohjaamiseen. Hanketta varten perustettiin ohjaus- ja projektiryhmät. Työhön osallistuttiin kunnan eri toimialoilta ja mukana oli myös keskeisimmät viranomaisryhmät.

Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman tavoitteeksi asetettiin seuraavat: edistää kestävää liikkumista, lisätä kävelyn ja erityisesti pyöräilyn osuutta kirkkonummelaisten liikkumisessa, parantaa kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä luoda kävelyn ja pyöräilyyn kannustavaa kulttuuria. Tavoitteena oli laatia kattava edistämishjelma, jossa määritellään selkeät tavoitteet ja toimenpiteet kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi Kirkkonummella.

Edistämishjelmassa laadittiin Kirkkonummen kävelyn ja pyöräiliikenteen visio vuodelle 2040 ja viisi tavoitetta kävelylle ja pyöräilylle. Ohjelmassa laadittiin pyöräilyn tavoiteverkko ja määriteltiin tärkeimmät kävelyalueet. Tavoiteverkko muodostuu pyöräilyn pää- ja aluereiteistä. Kävelyn ja pyöräilyn lisäämiseksi ja turvallisuuden parantamiseksi keskeistä on yhteyspuutteiden toteutus, kävelyn ja pyöräilyn erottelu keskeisillä osuuksilla ja infrastruktuurin laatutason nosto valtakunnallisten ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Paikallisreittejä ei käsitelty työn rajauksen vuoksi, koska ne toteutetaan pääasiassa aina asemakaavojen yhteydessä.

Työn tärkein vaihe oli luoda toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi. Edistämishjelman tavoitteiden toteutuminen perustuu kolmeen keskeiseen toimenpidekokonaisuuteen:

1. Resurssit ja yhteistyö (koordinaatio, rahoitus, poikkihallinnollisuus)
2. Olosuhteet ja ympäristö (infra ja maankäyttö)
3. Liikkumistottumukset ja -kulttuuri (viestintä, liikennekasvatus, pyöräily- ja kävelykulttuuri)

Toimenpidekokonaisuudet on jaettu varsinaisiin toimenpiteisiin, jotka on valittu niiden arvioidun vaikuttavuuden, toteutettavuuden ja kustannustehokkuuden perusteella.

Lisäksi ohjelmassa muodostettiin alustavat infratoimenpiteiden listaukset, joita tarkennetaan työn toimeenpanon edetessä. Infratoimenpiteet kattavat keskeisen pyöräilyn tavoiteverkon ja kävelyalueiden alustavat toimenpideehdotukset. Pyöräverkon toimenpiteille tehtiin alustava priorisointijärjestys (toteutusluokka 1-3) perustuen kunnallistekniikan investointiohjelmaan 2026-2030, maankäytön suunnitteluhankkeiden mahdolliseen ajoittumiseen ja pyöräverkon hankkeiden ajoittamiseen tasaisesti vuoteen 2040 mennessä. Hankkeiden järjestys voi muuttua tilanteiden muuttuessa. Lisäksi työ kattaa pyöräpysäköinnin tarkasteltavat pyöräpysäköintikohteet, joista mahdolliset parantamistarpeet pitää tarkentaa erikseen myöhemmin.

Hankkeen aikana toteutettiin asukaskysely, josta viestittiin laajasti kuntalaisille. Asukaskysely oli työssä keskeinen toimenpide, joka tuotti tärkeää lähtöaineistoa työn pohjaksi. Siihen saatiin hyvin vastauksia, sillä vastaajia oli noin 1100, mikä ylitti odotuksen. Kyselyn aineistoa hyödynnettiin toimenpideohjelman muodostuksessa ja infratoimenpiteiden määrittelyssä.

Kirkkonummen kunnan päätöksentekijöillä oli mahdollisuus osallistua työpajoihin asukaskyselyn lisäksi. Hankkeessa toteutettiin kaksi työpajaa sidosryhmille ja päätöksentekijöille: tavoitetyöpaja oli syyskuun 2025 lopussa ja toimenpidetyöpaja joulukuun alussa. Työpajoihin oli kutsuttu kaikki kunnanvaltuutetut ja kunnanhallituksen, kuntakehityksen ja sivistys- ja hyvinvointilautakuntien varsinaiset jäsenet sekä vaikuttamiselimistä ja sidosryhmistä edustajat. Työpajoissa jaettiin informaatiota ja osallistettiin kävelyn ja pyöräilyn ohjelman valmisteluun. Niissä tuotettiin lähtöaineistoa tavoitteiden ja toimenpideohjelman muodostamiseksi.

Työssä laadittiin myös alustavat ehdotukset seurantamittareiksi, joita voidaan tarkentaa tai muuttaa tarvittaessa vielä.

Edistämishjelmassa on esitetty taloudellisia- ja henkilöstöresurssien varauksia ohjelman toteuttamiseksi. Edistämishjelman toteutus on ennen kaikkea riippuvainen työhön varattavista talous- ja henkilöresursseista, sillä ilman lisäresurssointia ei ohjelmaa ole toteutettavissa tavoitteiden mukaisesti. Päätökset työn toteutukseen myönnettävistä taloudellisista resursseista tehdään vuosittain kunnan talousarvion yhteydessä. Ohjelma on strateginen ohjelma, jonka tarkoitus on ohjata kunnan toimintaa ja päätöksentekoa strategisella tasolla.

Liitteet:

Kirkkonummen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma ja liitteet

Päätöshistoria

